

زمینه‌های شکل‌گیری تمدن در ایران:

عوامل جغرافیایی مؤثر در: تمدن‌های نخستین و سیر رویدادها و تحولات تاریخی بودند.

راه‌های زمینی و دریایی ایران: پل ارتباطی میان غرب و شرق خلیج فارس و دریای مکران نقش مهمی در برقراری این ارتباط تجاری، سیاسی، نظامی و فرهنگی میان سرزمین‌های دور و نزدیک آن دوران داشتند. موقعیت جغرافیایی ایران، کشور را به کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی تبدیل کرده است.

کهن‌ترین ساکنان فلات ایران:

گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه‌قاره هند در دوران پارینه‌سنگی به سوی سرزمین ما مهاجرت کرده‌اند.

کهن‌ترین نشانه که از حضور انسان در ایران، مربوط به بستر گشرف رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است. قدمت ابزارهای سنگی: حدود 1 میلیون سال

تاریخ ۲

تا 12 هزار سال پیش، نواحی پایکوهی و دشتهای ایران جولانگاه انسان‌هایی بوده که در پی شکار جانوران و گردآوری گیاهان خوراکی بوده‌اند.

محوطه باستانی چُغاگُلان در شهرستان مهران نشان می‌دهد ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس، نخستین مردمانی بوده‌اند که حدود 12 هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی‌کردن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند.

این یعنی:

ورود انسان از دوره شکار و گردآوری خوراک به دوره یک‌جانشینی و تولید خوراک در فلات ایران است.

در پی شکل‌گیری کشاورزی و دامپروری، سکونتگاه‌هایی در غرب و سپس در سایر مناطق ایران پدید آمد.

با گسترش و پیشرفت مهارت‌های ابزارسازی‌شاندر زمینه صنایع و هنرهای گوناگونی مانند سفالگری، فلزکاری، بافندگی و خانه‌سازی نیز پیشرفت کردند.

- مردم ایران از حدود 8 هزار سال پیش در ساختن ظروف و ابزار سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند.

- اختراع چرخ سفالگری- سفال ایرانی در بین‌النهرین مشتریان فراوانی داشت.

فلزکاری:

تاریخ ۲

از حدود 8 هزار سال پیش با چکش کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس، برخی ابزارها، به‌ویژه زیورآلات مسی، می‌ساختند.

وجود کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در شهداد، تل ابلیس و تپه یحیی در استان کرمان و تپه زاغه در قزوین که حدود 5 تا 7 هزار سال پیش بود و نشانگر آشنایی ساکنان به فنون ذوب و قالب‌گیری مس است.

آثاری از معدن بزرگ مس در شهرستان بافت در استان کرمان نیز کشف شده است.

بهترین نمونه های مفرغ: مفرغ لرستان

اشیایی از سنگ صابون در جیرفت کهن و تپه یحیی یافت شده است.

خانه‌سازی: سرپناه‌های اولیه از سنگ، چوب و شاخ و برگ درختان و گیاهان بودند.

سرپناه‌های ثانویه با استفاده از گل و خشت / بناهای محکم / پوشاندن سطح دیوارها با کاهگل / سقف خانه‌ها با تیرهای چوبی بودند.

مدرسه مجازی آینو